

Arròs

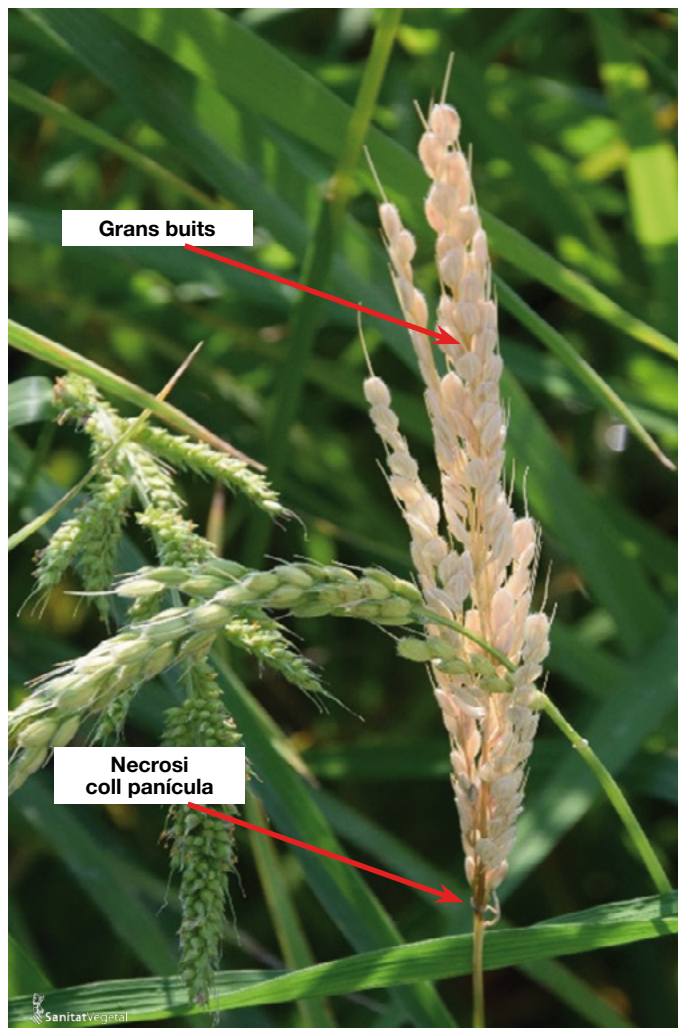
Pyricularia oryzae (*Magnaporthe oryzae*)

La malaltia es detecta per l'aparició de taques necròtiques en les fulles, la tija o la panícula; estes tenen forma oval amb els margens marrons i el centre grisenc. En general, els moments de tractament que es consideren més eficaços venen determinats per la fenologia del cultiu. Els estats fenològics crítics són:

- Fase vegetativa: final fillol (afillolat) / inici de la formació de la panícula (inici ventrellat)
- Fase reproductiva: aparició de primeres panícules
- Fase de maduració: gra lletós

La majoria dels camps es troben en el segon estat fenològic de risc, **aparició de primeres espigues, i és necessari realitzar un tractament a fi de protegir la panícula.**

El mal ocasionat per *Pyricularia* en espiga pot provocar lesions que impedeixen que els grans es formen correctament. La **lesió més important es dona en el coll de la panícula** i afecta directament la producció. Si la infecció és primerenca, l'espiga emergeix totalment blanca i erecta perquè els grans estan buits.

Danys ocasionats en espiga

Solen apreciar-se danys a rodals. La intensitat dels danys estarà en funció de diversos factors, com la susceptibilitat de la varietat, l'estat de desenrotllament de la planta, les condicions climàtiques i l'excés d'adobament nitrogenat, així com la procedència i la sanitat de la llavor emprada.

Els tractaments es realitzaran amb els productes autoritzats, tenint en compte les condicions específiques d'aplicació de cada matèria activa depenent de l'estat fenològic de la planta i respectant el termini de seguretat.

Bipolaris oryzae (*Helminthosporium oryzae*)

Esta malaltia està ocasionada per diverses espècies de fongs fitopàtògens, el principal dels quals és *Bipolaris oryzae*.

L'inòcul sobreviu en restes del cultiu anterior i pot transmetre's per llavor. La infecció comença en estadis inicials i es manté mentre hi ha teixit verd i condicions favorables.

Símptomes i danys:

Afecta totes les parts de la planta. En fulla, apareixen uns punts de color marró que es poden confondre inicialment amb *Pyricularia*, posteriorment evolucionen a unes lesions de manera ovalada i envoltades d'un halo groguenc, que s'estenen per tota la fulla i són de menys grandària que les de *Pyricularia*.

Danys Helminthosporium en fulla

En la panícula apareixen xicotetes taques que, quan se situen en els grans, poden provocar pèrdues de rendiment.

Tractaments:

Realitzar un tractament sempre que s'observen símptomes de les

malalties en les fulles. Triar un fungicida que presente control sobre les dos malalties.

Matèries actives autoritzades	Termini seguretat	Control	Codi FRAC
Azoxistrobin 20% + Difenocozol 12,5% [SC] P/V	28 dies	<i>Helminthosporium Pyricularia</i>	11 + 3
Azoxistrobin 25% [SC] P/V	28 dies	<i>Helminthosporium Pyricularia</i>	11
Sofre 82,5% [SC] P/V	-	<i>Pyricularia</i>	M02
Cos-Oga 1,25% [SL] P/V	-	<i>Pyricularia</i>	NC
<i>Bacillus subtilis</i> (cep QST 713) 1,34% [SC] P/V	-	<i>Pyricularia</i>	BM02
Extracte aquós de llavors germinades de <i>Lupinus albus</i> dolç 100% [SL] P/P	-	<i>Pyricularia</i>	BM01
Piraclostrobin 10% [CS] P/V	Vegeu condicions específiques registre	<i>Helminthosporium Pyricularia</i>	11
Trifloxistrobin 50% [WG] P/P	28 dies	<i>Helminthosporium Pyricularia</i>	11

Codi FRAC	Mode d'acció
11 + 3	Inhibidor extern de la quinona + inhibidors de la desmetilació
11	Inhibidor extern de la quinona

BM01	Disrupció de la membrana cel·lular, paret cel·lular, mecanismes de resistència induïda
BM02	Múltiples efectes
M02	Activitat de contacte multilloc
NC	No classificat

Recomanacions

- Evitar tractar amb vent excessiu i emprar filtres de baixa deriva. Les màquines han d'estar correctament calibrades i garantir un adequat repartiment del producte.
- És molt important respectar els terminis de seguretat, així com llegir detingudament i seguir les indicacions de l'etiqueta.
- Com s'arplega en el Reial decret 1311/2012, es recorda que per a poder realitzar aplicacions per mitjans aeris és necessari que el producte fitosanitari utilitzat estiga expressament autoritzat per a esta mena d'aplicacions i que s'haja presentat un pla d'aplicacions aèries que haja sigut aprovat per la Direcció General de Producció Agrícola i Ramadera.
- En les zones de cultiu d'arròs de la província de València s'han detectat resistències de *Pyricularia oryzae* als fungicides del grup de les estrobilurines (inhibidors externs de la quinona, codi FRAC 11). En este sentit, es recorda que la **varietat bomba és especialment sensible a la malaltia de la piriculariosi**, i que en esta situació pot presentar serioses dificultats per al seu control.
- Es poden consultar els condicionants i tota la informació d'ús dels productes autoritzats en el cultiu de l'arròs en: <https://www.mapa.gob.es/es/agricultura/temas/sanidad-vegetal/productos-fitosanitarios/registro/menu.asp>

Cítrics

Mosca de la fruita (*Ceratitis capitata*)

Recomanacions que ha de seguir l'agricultor per a aconseguir la màxima eficàcia en el tractament contra la mosca de la fruita:

VIGILA els teus camps de fruiters i cítrics i inicia els tractaments en el moment oportú, que coincidix, en general, amb l'inici del canvi de color dels fruits.

REALITZA els tractaments amb la freqüència necessària (cada 7-10 dies) en les plantacions que, per les seues característiques de clima i/o varietat, siguen susceptibles de patir danys greus a conseqüència d'atacs de la mosca. Els productes recomanats per a cítrics apareixen en el **butlletí d'avisos núm. 7, de maig 2025**

COL·LOCA paranys per a captura massiva de *Ceratitis* i/o d'atracció i mort. El seu ús és compatible tant amb la solta de mascles estèrils com amb la resta de les actuacions de control de la mosca.

Es recomana col·locar els paranys, en la cara sud de l'arbre, a una altura d'1,5-2 metres, seguint les recomanacions del fabricant.

PROTEGIX els fruiters i les varietats extraprimerenques de cítrics fins al final de la recol·lecció, sempre que els nivells de la plaga ho aconsellen.

RESPECTA el període de temps que ha de transcórrer entre l'última aplicació de l'insecticida i la recol·lecció. Este termini de seguretat ve especificat en l'etiqueta del producte fitosanitari.

PROTEGIX els fruiters aïllats per a evitar que es convertisquen en focus de multiplicació de la *Ceratitis*, especialment en el cas de les figueres.

ARREPLEGA i **DESTRUÏX** els fruits caiguts.

ELIMINA la fruita no recol·lectada de plantacions regulars i

Parany de *Ceratitis* col·locat en arbre

arbres disseminats.

POSA EN CONEIXEMENT dels consells locals agraris i/o ajuntaments els abocadors incontrolats de fruites, perquè puguin ser tractats adequadament.

TINGUES EN COMPTE que els tractaments terrestres i aeris col·lectius i la solta de mascles estèrils que realitza la Conselleria d'Agricultura, Aigua, Ramaderia i Pesca servixen per a reduir les poblacions de mosques en zones àmplies.

Estes actuacions col·lectives han de complementar-se amb mesures adoptades individualment pels agricultors seguint les pautes indicades en els punts anteriors, per a aconseguir la disminució de la incidència de la plaga.

La campanya contra la mosca de la fruita en cítrics s'inicia amb

la protecció de les varietats més precoces.

Per part de la Conselleria d'Agricultura, Aigua, Ramaderia i Pesca, s'ha procedit al repartiment del producte necessari per al parany massiu en fruiters i cítrics extraprimerecs de les varietats i municipis que es van fixar per a la campanya. Així mateix, s'ha realitzat el repartiment de producte a les entitats col·laboradores que ho van sol·licitar, per a la realització d'un tractament terrestre en varietats extraprimerecs de cítrics i el mes de setembre es procedirà al repartiment per a les varietats primerecs de cítrics. Per a més informació, es pot consultar la nostra web: [Plagues. Campanyes oficials de lluita - portal agrari - Generalitat Valenciana](#)

Hortícoles

MONIATO

Corcs

El cultiu del moniato (*Ipomoea batatas*), encara que considerat com un cultiu menor és de gran rellevància i importància agrícola i econòmica en algunes zones de la Comunitat Valenciana com, entre altres, el Baix Segura.

En les últimes campanyes hi ha hagut danys importants per corcs, que afecten tant la planta com els moniatos. Estos corcs pertanyen al gènere *Cylas*, i se citen normalment dos espècies *Cylas formicarius* i *Cylas puncticollis*.

En les fotos que s'acompanyen poden vore's símptomes i danys extrems en parcel·les de moniato (blanc i roig) en el terme municipal de Guardamar del Segura (Alacant).

Faltant la identificació d'una espècie o altra en la nostra zona, la informació que coneixem d'altres zones de producció a Espanya com Andalusia apunta al fet que es tracte de *Cylas puncticollis*.

Cylas puncticollis és un coleòpter de la família Apionidae. *C. puncticollis* és conegut vulgarment com el morrut africà del moniato. Es troba present tan sols en el continent africà, en la franja compresa entre els dos tròpics, inclòs Madagascar i, com la majoria de les espècies del gènere al qual pertany, té com a hoste principal el moniato, encara que en cites bibliogràfiques també s'anomenen com a cultius hostes la dacsca i el cotó.

C. puncticollis no és una plaga de quarantena per a la Unió Europea, ja que no es troba inclosa en el Reglament d'execució (UE) 2019/2072, de la Comissió, de 28 de novembre de 2019, pel qual s'establixen condicions uniformes per a l'execució del Reglament (UE) 2016/2031, del Parlament Europeu i del Consell, pel que fa a les mesures de protecció contra les plagues dels vegetals, i tampoc es troba inclosa en les llistes d'alerta de l'Organització Europea de Protecció de Plantes (EPPO).

Els mètodes de control per a la lluita contra *C. puncticollis* poden ser tant culturals com químics.

Control mitjançant mesures culturals:

- Avançament de la data de plantació o ús de varietats de cicle curt.
- Rotació de cultius, sense cultivar moniatos almenys en dos anys, i sense cultivar altres cultius que puguin ser hostes d'esta plaga, com ara dacsca o cotó.
- Ús de material vegetal destinat a la plantació controlat oficialment. Per a tindre garanties que el material vegetal estiga lliure d'organismes nocius, ha de ser produït per operadors inscrits en el Registre d'operadors professionals de vegetals.
- Solarització en els mesos d'estiu, amb la finalitat d'eleva la temperatura del sòl a més de 60 °C i a fi d'eliminar larves, nimfes i adults que puguin ser presents.
- Eliminar els restolls en les finques, evitant deixar plantes o tuberculs aïllats després de la recol·lecció.

Control mitjançant productes químics:

Per al control d'esta plaga podran emprar-se productes fitosanitaris inscrits en el Registre oficial de productes fitosanitaris del Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació, amb utilització autoritzada en el cultiu del moniato.

Fruiters

FRUITERS DE PINYOL I CAQUI

Mosca de la fruita (*Ceratitis capitata*)

Els nivells poblacionals solen ser alts en esta època, per la qual cosa es recomana mantindre els cultius protegits.

Si es col·loquen paranys d'atracció i mort o de captura massiva, s'hauran de posar amb prou antelació per a anar rebaixant població abans que la fruita es trobe receptiva.

FRUITERS DE LLAVOR

Cucat (*Carpocapsa pomonella*)

Es recomana mantindre la fruita protegida realitzant un tractament insecticida cada vegada que se supere el llindar de tractament, el qual està establert en 2 adults/parany i setmana.

CAQUI I MAGRANER

Cotonet (*P. citri*, *P. viburni*, *P. longispinus*)

Comencen a detectar-se de manera generalitzada larves de cotonet en fruita.

L'estratègia de protecció consistirà a comptar 100 fruits per parcel·la a l'atzar i quan se supere el llindar de 3-5 fruits amb presència de la plaga, realitzar un tractament insecticida per a frenar els atacs d'esta

plaga.

Cryptoblabes (*Cryptoblabes gnidiella*)

Es preveu un augment considerable d'esta plaga a partir de començaments d'agost. Es recomana vigilar les plantacions i tractar quan es detecte la seua presència.

FRUITERS DE PINYOL

Mosquit verd (*Asymetrasca decedens*)

Es preveuen augments considerables de les poblacions d'esta plaga.

Tractar quan es detecte la seua presència, molt especialment en vivers i plantacions joves en formació.

Vinya

Cuc del raïm (*Lobesia botrana*)

S'ha donat per finalitzada la segona generació del cuc del raïm en totes les zones vitícoles de la Comunitat.

Les dates òptimes de tractaments es van donar mitjançant avisos puntuals a través de la nostra web i per correu electrònic. Per a fer-ho, es van seguir les corbes de vol d'adults, així com l'evolució de les postes i l'eclosió d'ous.

Els resultats dels tractaments efectuats han sigut satisfactoris de manera general, i són superats en els casos en els quals es practica la confusió sexual.

A manera de recordatori, en el següent quadro apareixen reflectides les dates de tractament de la 2a generació en cada una de les zones vitícoles.

ZONA	DATES
Zona centre de València	del 20 al 24 de juny
La Vall d'Albaida	del 26 al 30 de juny
Raïm de taula embossat Vinalopó	del 6 al 10 de juny
IGP Castelló	del 5 al 9 de juliol
DOP Alacant	del 9 al 13 juliol
Terres dels Alforins	del 30 juny al 7 de juliol
D.O. Utiel-Requena	del 2 al 9 de juliol

En el moment de la redacció d'este butlletí, s'està produint la tercera generació. Els avisos es donaran en el seu moment a través de la nostra web i per correu electrònic.

Per a l'elecció del producte fitosanitari i el moment d'aplicació és recomanable, fins i tot indispensable, seguir les corbes de vol i la posta en el camp.

Es recomana emprar algun dels productes indicats en el quadro següent:

MATÈRIES ACTIVES	MOMENT D'APLICACIÓ			
	Abans del vol	Inici de vol	Inici de postes	Inici d'eclosions
<i>Bacillus thuringiensis</i>				X
Confusió sexual Difusors	X			
Confusió sexual feromones líquides		X		
Ciantraniliprol			X	
Clortraniliprol			X	
Spinetoram				X
Spinosad				X
Tebufenocide				X

Mosquit verd (*Empoasca vitis*/*Jacobiasca libyca*)

S'estan donant avisos puntuals a través de la nostra web i per correu electrònic per al control d'esta plaga. Estos avisos s'emeten cada ve-

gada que se supera el llindar de tractament, el qual segons la GIP és de 2 insectes/brot.

Este moment de tractament es publica en funció del seguiment setmanal de la corba de vol (paranys cromàtics grocs), així com dels comptatges setmanals efectuats sobre brots.

Cotonet (*Planococcus ficus*)

En la zona del raïm de taula embossat del Vinalopó, s'està observant la seua presència en els ceps o parres.

En les parcel·les en les quals es detecte la seua presència es recomana realitzar un tractament insecticida amb la finalitat de minimitzar els danys d'esta plaga.

Este tractament insecticida també es recomana realitzar-lo en aquelles parcel·les en les quals es practica la confusió sexual.

Esta tècnica suposa una ajuda complementària als tractaments químics, que anirà disminuint gradualment l'alt nivell de plaga que tenim en estos moments.

Podridura grisa (*Botrytis cinerea*)

Botritis en variedad blanca

Botritis en variedad tinta

Els atacs més importants d'esta malaltia es produïxen a partir del verol i especialment en l'època de maduració si les condicions climatològiques són favorables, i a més hi ha ferides en les baies, a conseqüència d'un mal control del cuc del raïm o una mala praxi en el control de l'oïdi.

Les aplicacions preventives de productes específics contra esta malaltia, juntament amb un bon control del cuc del raïm i oïdi disminuiran considerablement els danys causats per esta malaltia.

Els recordem que per a evitar problemes en la fermentació dels mostos hauran de transcórrer, com a mínim, 21 dies entre l'aplicació d'un producte antibotritis i la verema.